

Bijlagenboek

Visie Recreatie en Toerisme

Gemeente Boarnsterhim

*Het hart van het
Friese Merengebied*

Concept: 8 Augustus 2012

Definitief: 30 oktober 2012

Vastgesteld:

Bijlagen

Bijlage I	Input Inspiratieavond 6 februari 2012	2
Bijlage II	Input thema-avond gemeenteraad 29 mei 2012	17
Bijlage III	Informatieavond concept-visie Recreatie en Toerisme 19 september 2012	18
Bijlage IV	Geldend beleid	22
Bijlage V	Trends en ontwikkelingen	26
Bijlage VI	Cijfers Recreatie en Toerisme	28

Leeswijzer bijlagenboek

De bijlagen opgenomen in het bijlagenboek zijn gebruikt voor input van de visie Recreatie en Toerisme. Bijlage I, de input van de inspiratie-avond, is een belangrijke bouwsteen voor het vertalen van de thema's naar de ontwikkellijnen. Uit bijlage 2 zijn aanvullingen op de ontwikkellijnen voortgekomen. In bijlage 3 zijn de aanvullingen van de informatieavond op de ontwikkellijnen en de projectenbak opgenomen. In bijlage 4 is het geldende beleid opgenomen. De visie voorziet niet in extra regels, deze zijn er naar onze mening voldoende. Initiatieven en plannen zullen hieraan worden getoetst, waarna afgewogen moet worden of van het geldende beleid afgeweken wordt om een passende plan of initiatief mogelijk te maken. Bijlage 5 en 6 zijn als achtergrondinformatie voor de visie gebruikt.

Thema's – vragen en steekwoorden

De gespreksleiders hebben tijdens de Inspiratieavond de gesprekken aan de hand van onderstaande vragen en steekwoorden geopend. Tijdens de gespreksrondes bleek dat er voldoende gespreksstof over recreatie en toerisme en de thema's voorhanden was en is ingespeeld op wat er aan de tafel leefde. De vragen zijn hierdoor niet allen volledig beantwoordt. De belangrijke punten uit de eerste, zijn als uitgangspunt genomen bij de tweede gespreksronde. De gespreksrondes hebben aanmerkelijke input opgeleverd. In de navolgende pagina's is deze weergegeven.

Thema's

Recreatiekernen/ dorpen

Landrecreatie

Waterrecreatie

Wat:

Recreatiekernen/Dorpen

Steekwoorden: positionering recreatiekernen / dorpen, recreatiewoningen – kampeerplaatsen, horeca, overnachten, evenementen, voorzieningen, cultuurhistorie, duurzaamheid, verlengen verblijfsduur, seizoen verlenging, slechtweervoorziening, regelgeving

Landrecreatie

Steekwoorden: natuur, activiteiten, duurzaamheid, bouwmogelijkheden, recreatiebeleid Terherne, routenetwerken (missende of te versterken schakels) verlengen verblijfsduur, seizoen verlenging, regelgeving

Waterrecreatie

Steekwoorden: Natuur (Nationaal Park: De Alde Feanen, De Deelen), voorzieningen, activiteiten, duurzaamheid, fysieke verbindingen, missende schakels, verlengen verblijfsduur, seizoen verlenging, regelgeving .

Vragen:

1. Wat kunnen we verder uitbouwen in dit thema?
Wat missen we nog?
 2. Wat zijn de speerpunten in dit thema (stippen aan horizon 5 jaar)
-

Thema

Samenwerking/koplopers

Hoe:

Samenwerking / koplopers

Steekwoorden: regiomarketing, samenwerking (Toeristisch Platform), één gezamenlijke regio-website, Gemeente/Regio: toeristen per dorp/belevingswereld, streekproducten, beeldbank(foto's verzamelen – gastenboek), gastvrijheid, arrangementen, regelgeving

1. Wat moet de gemeente volgens u doen? Wat is de gemeentelijke taak?
2. Wat gaat u/ de branche zelf doen? Wat is de taak van de branche?
3. Wie zou volgens u koploper moeten zijn? Hoe gaan we dat regelen/ stimuleren?

Thema: Recreatiekernen/dorpen Tafel 1

Puntsgewijs overgenomen van plattegrond:

- Havenmeester als gastheer
 - Gastvrij Grou
 - Eenduidige communicatie
- Openbare toiletvoorzieningen
- Parkeergelegenheid
- Grou staat echt bovenaan. Akkrum heeft leuke winkels, kan concurreren met Grou. Akkrum/ Wergea ook op de kaart
- Geef elkaar niet de schuld
- Niet "anti" redeneer vanuit kansen
- Terherne goed voorbeeld van thematisering
- Grou last van de remmende voorsprong
- Gastvrijheid van het personeel (bijvoorbeeld Duits/Engels)

- VVV organisatie
- Bussiness Club Grou (BCG) / Plaatselijk Belang Grou (PBG): moeizaam belangen (pas op voor arrogantie)-> samenwerken ook voor ondernemers
- Samenwerking museum / musea niet goed
 - Gearwurkje
 - Samen sterker
 - Toerist info verschaffen
 - Niet alleen slechtweervoorziening

- "Gevoel" alles moet naar Grou, gevoelsmatig bedrijvigheid / toerisme
- Toeristische tas
- Vast contactpersoon gemeente
- Wergea: bio -> Staande Mastroute +
- Veel ondernemers worden beperkt (zet ondernemers en ontwikkelingen niet op slot)
- Jeugd kans
- Horeca slecht (te min horeca, plaatselijke horeca doet niks)
- Geld voor promotie dorp
- Leren ondernemerschap van de ander
- We missen een recreatiepark (ten zuiden van Warten)
- Tegengewerkt met bruggeld (verhoogd naar € 2,- "narjen" gemeente)
- Meer reuring / meer handel bij Skûtsjesilen
- Meer gasten trekken
- Zeilcentrum Grou
- Wat mist nog in Grou: evenwicht tussen recreatie & warme ontvangst

Speerpunten/ top vijf:

1. Verbeteren Gastvrijheid
2. Beter verdelen agenda's evenementen
3. Gearwurking "opheffen versnippering"
4. Deregulering: voorbeeld horeca vergunning(en)
5. Positief uitdragen: promotie van het gebied / regiomarketing

*Wat kunnen we verder uitbouwen in dit thema?
Wat missen we nog?*

- Grou straalt niet altijd uit dat toeristen/recreanten welkom zijn
- Faciliteiten in de havens zijn onvoldoende (concrete voorbeelden die genoemd zijn: steigers niet geschikt voor ouderen, afvalprobleem, muntjes voor ondergrondse containers niet altijd voorhanden).
- Grou mist een 'slecht-weer-voorziening', een voorziening waar iets te zien of te doen is.
- Gebrek aan toeristische fiets- en wandelpaden. Fietspad Grou-Warten/Wergea genoemd.
- Er ontbreekt horeca. Als voorbeeld is Wergea genoemd. Recreanten en toeristen moeten de mogelijkheid hebben om ergens iets/kopje koffie te drinken. Dit is positief voor recreatieve beleving en trekt meer mensen.
- Gebrek aan jongerenvoorzieningen/vertier. Overlast van jongeren (m.n. Grou) door het gebrek aan jongerenvoorzieningen/jeugdthunk/soos. Jongeren zoeken elders vertier en daar hebben toeristen en recreanten last van.

Wat zijn de speerpunten in dit thema waar de gemeente zich op zou moeten richten in haar beleid?

- In Wergea moet de beweegbare brug behouden blijven. De aanwezigheid van boten in het dorp zorgen voor levendigheid en meer draagkracht voor aanwezige (winkel)voorzieningen in het dorp.
- Uitbreiding horeca in Wergea (zie ook vraag 1 en behoud levendigheid en voorzieningen in het dorp)
- Er zou meer aandacht moeten zijn voor het aanzicht van Grou vanaf het water. Het beschermde dorpsgezicht komt ter sprake. Dit speerpunt geldt in z'n algemeenheid, maar ook de plannen bij de Hellingshaven worden specifiek benoemd.
- Het realiseren van een 'slecht-weer-voorziening', niet specifiek voor Grou, maar t.b.v. gehele gemeente.
- Er zou meer ruimte moeten komen voor dagrecreatie en dag recreatieve voorzieningen (Wergea wordt hier specifiek genoemd).
- Bruggeld komt ter sprake in de zin van betaalbaar houden of zelfs afschaffen.

Speerpunten/ top vijf:

1. De dorpen open houden voor de watersport. Denk hierbij aan het realiseren/behouden van voldoende ligplaatsen, sanitair. Dit komt ten goede aan de leefbaarheid van de dorpen en draagkracht voor bijvoorbeeld horeca en winkelveorzieningen.
2. De informatievoorziening voor de gast moet beter over het desbetreffende dorp/omgeving (informatie over plaatselijke middenstand, horeca, activiteiten, evenementen in dorp, maar ook in de omgeving). Als goed voorbeeld worden de tasjes in Wergea genoemd, die recreanten/toeristen ontvangen.
3. Samenwerking tussen ondernemers onderling verbeteren/stimuleren. Maak gebruik van elkaars kennis en wellicht aanvullende aanbod aan diensten en activiteiten.
4. De Friese authenticiteit naar voren brengen: zo staat Terherne bijvoorbeeld bekend als Kameleondorp. Het idee is dat je meer gebruik zo moeten maken van het eigen karakter van het dorp en doe daar je voordeel mee.
5. Jaar-rond-recreatie zou aandachtspunt moeten zijn. Een completer aanbod versterkt de positie van een dorp als geheel en komt daarnaast ten goede aan de leefbaarheid van het dorp en draagkracht voor de aanwezige voorzieningen (zie ook eerste speerpunt).

* Welcoms op water / instructie
→ NL / Did. Bruggen

* Sanitaire voorzieningen beter / meer / langer open
→ BV. Griek

* gastvrijheid havenmeester / brugwachters
→ moet er altijd zijn in Griek

* behoefte onderzoeksgegevens
↓
ook vanuit ondernemer

* Arrangementen voor gast
→ ondernemer - pad meegeven

* onbekende routes beter vermarkten
→ GPS / apps
→ sleepplaatsen

* Voorzieningen = 1 Gastvrijheid = 2

* hulp bij aanleggen

* over 5 jaar het watersportgebied v. NL
→ diepe moek op orde

* Goed slechtwater voorziening
→ Kwaliteit
→ Voorzieningen
→ Samenwerking ook E.A.W. promotie
→ ondernemersvereniging
→ via ondernemersvereniging Samenwerking gemeente.

* ~~onwilkelij~~ mens
bijzagen: Saai
→ met actie
* ~~alle~~ Teamen verder ontwikkelen
→ communiceren alle ondernemers met elkaar!

Voorzieningen = 1

Gastvrijheid = 2

Marrekrite verdient een groene kaart, heel positief dat ze er zijn!

Gastvrijheid, hoe zien wij dat:

- Ook hulp bij aanleggen: begint bij havenmeesters en brugwachters (bewustzijn van taak als gastheer/gastvrouw). Havenmeester moet er ook overdag zijn (Grou)
- Openingstijden bruggen en winkels (nu gaan meer mensen door Prinses Margriet kanaal, ook door bruggeld)
- Bruggeld afschaffen (kost € 8,- van Grou naar Sneekermeer binnendoor, daarom toerist niet door dorpen, maar door Prinses Margriet kanaal)
- Afvalinzameling moet beter en duidelijker
- Sanitaire voorzieningen (beter, nieuwer, meer en langer open; vooral niet op bezuinigen; moet ook zonder sleutel/munten)
- Snoeien van bomen en bosjes/onderhoud oevers en kaden. Dit trekt de zeilers! Motorboten die komen overal wel. Let er op dat dit een echt zeilgebied is. Vooral open zeilbootjes.

Informatievoorziening (hoort ook bij gastvrijheid):

- Informatievoorziening ook via social media; gratis Wi-Fi
- Webcams op water
- Instructies bij bruggen in Nederlands en Duits (en via ondernemers ook beter uitleggen hoe het werkt)
- De dorpen hebben een VVV-functie, ze zijn een ontvangstplaats. Tegenwoordig wordt er via internet veel bekeken. Misschien een gebiedswebsite.

Doel: over 5 jaar het watersportgebied van Nederland, daarvoor moet het volgende gebeuren: diepte moet op orde, kwaliteit, voorzieningen, samenwerking ook ten aanzien van promotie; ondernemers verenigen via platform, communiceren met elkaar, arrangementen samenstellen, samenwerking met gemeente.

Wat mist er:

- Goede slechtweervoorziening; met regen is het saai
- Goede sanitaire voorzieningen (zie gastvrijheid)
- Strand (inclusief speeltoestellen) en BBQ (bij Grou; maar kan ook ergens anders bijvoorbeeld Jirnsom) Wel s 'avonds alles weg, geen tenten e.d.
- Wandelmogelijkheden bij aanlegplaatsen
- Misschien ook weer parlevinkers stimuleren (verkoop op het water). In Grou zijn dat ijsjes en een krant, maar dat kan wel veel beter. In combinatie met info-voorziening.
- Arrangementen voor de gast
- Onbekende routes beter vermarkten (sloepenroutes koppelen aan GPS/app's); ondernemers kunnen bijvoorbeeld een vaarroute meegeven
- De Alde Feanen verder ontwikkelen met actie voor de jeugd

Algemene opmerkingen:

Veel dorpen hebben een achterkant aan het water. Niet aantrekkelijk voor de toerist. Let op de uitstraling vanaf de waterkant.

Kwaliteit van het buitengebied moet hoog worden gehouden, de kwaliteit van het landschap is de openheid. Natuur is een bedreiging voor de watersport met regels voor bijvoorbeeld Natura 2000. Let er goed op dat dat niet doorslaat. Let er wel op dat onderhoud aan de oevers wordt gedaan, ook snoeien!
Door steenstort is veel beplanting tussenin ontstaan. Bomen/bosjes zijn een bedreiging voor de zeilsport. Ook komen er steeds meer bomen en bosjes bij recreatiewoningen. Begrijpelijk vanuit privacy, maar niet goed voor zeilers. In Earnewâld is van oorsprong meer bos, dat is algemeen bekend. Hier open houden!

Er zijn allerlei mogelijkheden voor grote en kleine boten, let goed op de mogelijkheden bij Swette-de Burd. Bescherm de aanlegplaatsen wel! Er is allerlei geld voor natuur, waarom niet voor aanlegplaatsen?

Doelgroepen:

Aandacht voor doelgroepen als ouderen (krijgen meer ouderen oor vergrijzing), minder-validen (natte steigers te laag in verband met afspringen, geen speciale voorzieningen, ouderen moeten langszij afstappen). Ook aparte aandacht voor Duitse toerist. Toeristen willen graag vers brood bij de bakker voor het ontbijt, maar dan moet de bakker wel open zijn!

Doelgroep jeugd is een beetje vergeten, mist eigenlijk in heel Fryslân. Het is maar de vraag of we daar wat mee moeten, of de jeugd het ook zo voelt. Eerst onderzoek naar doen.

Kaarten:

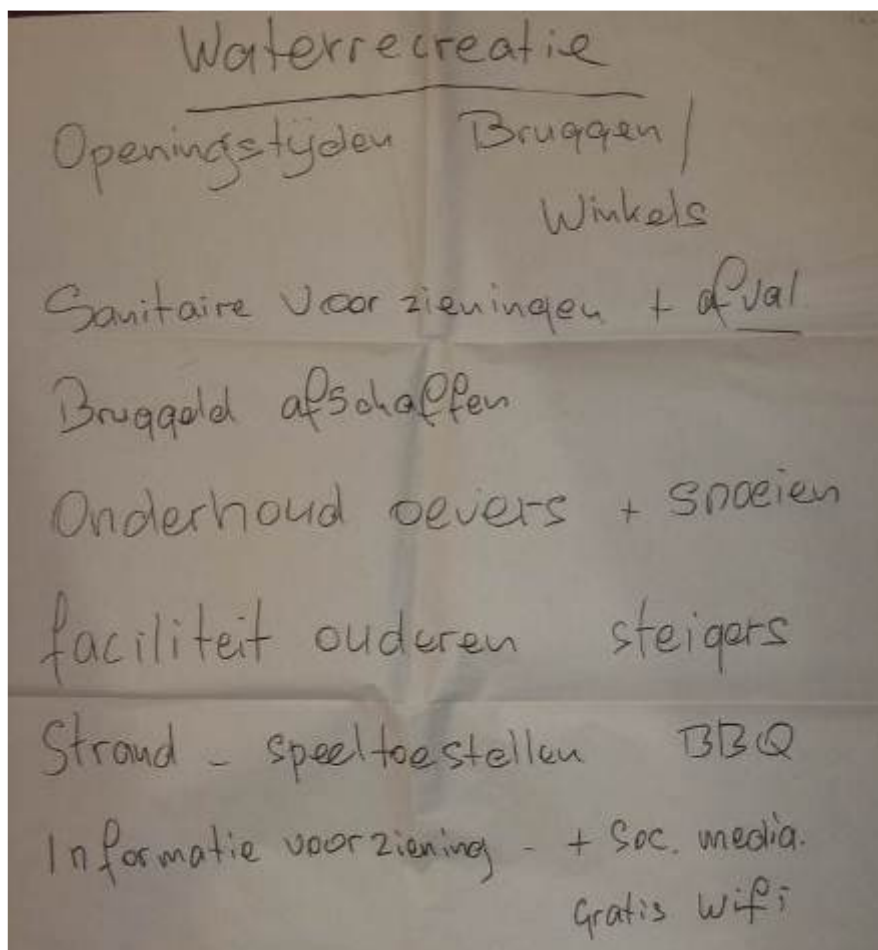
Op de kaarten zijn twee wensen getekend:

- 1 Strand bij Jirnsum bij herinrichting brug aan de noordkant. Brug moet ook op minimaal 2,50 meter doorvaarthoogte.
- 2 Strand bij Grou (herinrichting Swette-de Burd); inclusief BBQ plaats / speeltuin of iets dergelijks.

Overgenomen van flip-over:

- Bedieningstijden bruggen
- Openingstijden winkels
- Sanitaire voorzieningen + afval
- Bruggeld afschaffen
- Onderhoud oevers + snoeien
- Faciliteiten voor ouderen (steigers)
- Strand - Speeltoestellen - BBQ
- Informatievoorziening + social media / gratis Wi-Fi

Landrecreatie
 Tafel Herman.

① fietspad Grou - Warten! (route verbetering)

(samenwerking ondernemers in activiteiten moet beter (in Grou). Ahkium doet dat beter, Wierqa ha rok beter)

- promotor Alde Feanen
 omgeving. fietsroutes, Pawan deler

↳ Trefplan marketing
 meer doen.
 ondernemers + VVV

② slechtweervoorziening
 ook jeugd-
 indooractiviteiten
 aquaverium?
 - bv. beeldgroep.

→ toegankelijkheid door
 verbetering infrastructuur.
 wachten voor de brug.

- parkeer voorzieningen. zo dicht mogelijk bij de winkels
 Grou en in midde mak Terherne en horaca.

- parkeerterrein-pont verbinding naar centrum
 D: kofie kofie itz dorpa i/c → afstemmen
 S: d'op' en sl'keritomp ochter
 S: toiletten
 E: winkelopeningstijden.

③ basis voor zieninge
 in de dorpen.
 kleintje

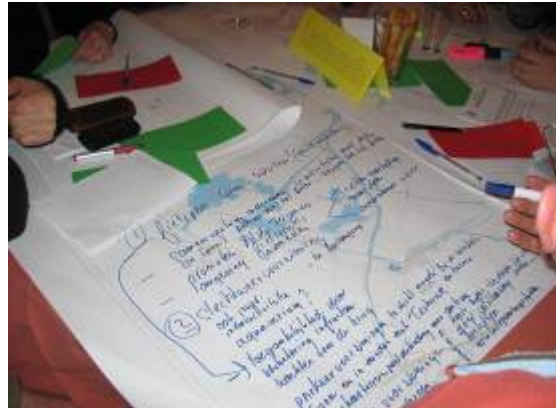
Gespreksronde 1

- Arrangementen: verlengen verblijfsduur van de gast.
Tips voor achtergrond en cultuur
- Er is meer dan water in Boarnsterhim,
meer ontwikkeling, breder aanbod.
Bijvoorbeeld ontwikkeling van De Burd
- Aquaverium verbreden, slecht weer voorziening van maken, via water bereikbaar maken
- Zwembad realiseren, activiteiten voor gezinnen
- Pittoreske “kneuterige” karakter van dorpen behouden
- Strand bij Grou ontwikkelen, op zondag activiteiten organiseren
- Of alle energie in watersport steken en zorgen dat dit tip top in orde is
- Blikpôle-terrein te Grou ontwikkelen
- Sanitaire voorzieningen verbeteren, sauna?
- Zien dagtoerist in gebied te houden door ze te wijzen op verschillende mogelijkheden

Gespreksronde 2

- Natuur zo houden, wel wandel- en fietspaden ontwikkelen (behoefte doelgroep)
- Basisvoorzieningen verbeteren (openingstijden winkels etc.)
- Gastvrijheid verbeteren
- Slechtweervoorziening optimaliseren
- Buitengebied niet versoberen
- Meer kampeerplaatsen, betaalbaar
- De basis moet goed zijn!
- Digitale info in heel Friesland verbeteren

- 1 Fietspad Grou-Warten (routeverbetering)
Toegankelijkheid door verbetering infrastructuur/
wachten voor de brug
- 2 Slechtweervoorziening
ook jeugd indooractiviteiten
Aquaverium Grou optie
- 3 Basisvoorzieningen in de (kleinere) dorpen
 - Kopje koffie in de dorpen in de ochtend -> afstemmen
 - Goed gastheerschap
 - Toiletten
 - Winkelopeningstijden
- 4 Samenwerking ondernemers in activiteiten moet beter (in Grou) Akkrum doet dat beter.
Wergea kan ook beter
- 5 Promoten omgeving:
 - De Alde Feanen
 - Fietsroutes
 - Wandelen
 - Fryslân Marketing meer doen, ondernemers en VVV
- 6 Parkeervoorzieningen zo dicht mogelijk bij de winkels en horeca (Grou en in mindere mate Terherne)

Samenwerking / Koplopers

- Stenden Hogeschool Leeuwarden.
- Regio websites.

- Gemeentes ⇒
- Slecht voorzieningsniveau voor de watersporter, dus verbeteren.
 - Vertrek VW's uit dorpen.
 - Informatiepunten beter verzorgen.
 - Overheid moet faciliteren in een betere samenwerking tussen bedrijven / ondernemers, ten einde de toerist van goede info te voorzien.
 - Gemeente moet de sleutelfiguur zijn richting de provincie.

- Ondernemers ⇒
- betere samenwerking.
 - Social Media niet onderschatten en goed in de gaten houden.
 - Zorgen dat je in de database komt en de info up to date houden
 - arrangementen maken, promoten en te boeken
 -

Gemeenten

- Lange termijn plan maken.
- Aanzicht v/a water van gemeenten
- Luister naar ondernemers

Ondernemers

Thema: Samenwerking / Koplopers

1. Gastvrijheid

Met stip bovenaan staat dat ieder bedrijf in de watersport /recreatiebranche een koploper zou moeten zijn in gastvrijheid. Hiermee wordt bedoeld de gastvrijheid en kwaliteit van de dienstverlening. De belangrijkste en eerste uitkomst van beide gespreksrondes had te maken met de kwaliteit van het geleverde product of dienst. Communiceer de dienst/product op zodanige wijze dat mensen er meerwaarde aan beleving aan over houden. Presenteer de dienst/product op internet of in de brochure niet mooier dan dat het werkelijk is en voorkom hiermee dat klanten hun verwachtingen niet worden waargemaakt.

Anders gezegd: lever een betere prestatie dan in je promotie/reclame- communicatie. Maar daarnaast moet de dienstverlening in het algemeen beter, dus horeca moet open als er gasten zijn, winkels moeten open tussen de middag als bruggen niet bediend worden, er moeten genoeg bedden zijn zodat gasten kunnen overnachten als er evenementen worden georganiseerd.

Het tweede hiermee samenhangende punt is: wees koploper in gastvrijheid. Dit is een belangrijke basis die op orde moet zijn voordat je activiteiten gaat ontwikkelen. Gastvrijheid heeft te maken met waarmaken wat je aanbiedt, mensen een goed gevoel geven, open zijn wanneer de klant aanwezig is en regelmatig evenementen organiseren.

- Om meer gastvrij te zijn kan er misschien een cursus gastvrijheid worden georganiseerd, dit zou dan moeten lopen via de Business Club Grou (BCG). (misschien in samenwerking met de Hogere Hotelschool uit Leeuwarden)
- Delen van best practices en leren van elkaar. Kijk naar de gemeente Hatterm hoe deze het hebben gedaan en georganiseerd dat is een succes.
- Netwerken van ondernemers aan elkaar koppelen, zodat er verbindingen, uitwisseling en communicatie ontstaat. Ondernemers kunnen het niet meer alleen maar hebben elkaar nodig.

2. Centrale en eenduidige communicatie

Een volgend punt wat samenhangt met het eerste punt is het verbeteren van de nu nog versnipperde informatie. Er zijn veel verenigingen, clubjes en initiatieven die allemaal iets organiseren. Er is geen samenhangend activiteitenplan of informatiedrager voor communicatie. De centrale communicatie zou wel tot stand gebracht moeten worden. Bij voorkeur is er een gezagsdrager die partijen hiertoe stimuleert en dit desnoods afdwingt. Deze gezagsdrager moet nog worden gezocht. Er is niet bekend of de gezagsdrager dan ook kan rekenen op voldoende draagvlak voor deelname.

- Hieraan gekoppeld zou men ook een aanspreekpunt bij de gemeente willen hebben waar mensen terecht kunnen voor zaken gerelateerd aan Recreatie & Toerisme.
- Wat gebeurt er in Mid Fryslân? Waar is dit te vinden voor de toerist? En is hier een meer centrale communicatie mogelijk? Misschien een projectplan maken en subsidie aanvragen bij Fries Meren Project?
- Terherne start een website met een aantal bedrijven waar zoveel mogelijk activiteiten op vermeld zullen worden. Dit zou men per dorp/ plaats zelf kunnen organiseren.

3. Verlenging watersportseizoen

Meer evenementen & activiteiten c.q. verlenging van het watersportseizoen. In eerste instantie gebeurt er al heel veel aan activiteiten en evenementen. Dit is nu niet terug te vinden voor de verschillende typen (kleuren) toerist. Eenduidige en centrale communicatie kan hier wat in betekenen. Daarnaast is het belangrijk om na te denken hoe het toeristenseizoen verlengd kan worden. Dit kan door meer evenementen te organiseren. De evenementen zijn bij voorkeur wel gericht op de watersport gemeenten, de recreatiekernen Akkrum, Grou, Terherne en Wergea lenen zich hier het beste voor. Concrete zaken / activiteiten die genoemd zijn:

- Watersportevenementen
- Pieter betaalmunt voor Grou om de lokale economie te stimuleren
- De activiteitenagenda drukken op bierviltjes, zodat toeristen deze mee kunnen nemen en weer terug kunnen komen.
- Programma gastvrij Grou
- Evenementen als Proef Grou op de kaart blijven zetten.
- Arrangementen moeten meer worden geboden zoals de boottocht met De Vrijheid: wintervaren

Als voorbeeld van een evenement werd genoemd Het Grouster restaurant De Vrijheid en historisch salon/passagiersschip Gaasterland introduceren het wintertoerisme in Grou. Met de salonboot worden deze winter (ijs en weder dienende) vaartochten gehouden. Een deskundige zal tijdens de vaartocht een thema verbinden met wat de passagiers onderweg zien en beleven. Mogelijke thema's zijn: bevroren water; landschapsschilderkunst, schepen, natuur en visserij. "De schoonheid en ongereptheid van Midden-Friesland in de winter is ongekend mooi", zegt Melle Bakker, "dat willen wij met themavaartochten aan de mensen laten zien, in combinatie met eerlijke en heerlijke gerechten". De keukenbrigade van De Vrijheid zorgt voor culinair vermaak vanuit de kombuis.

4. Uitbreiding van de recreatiemogelijkheden door doelgroepenbenadering in de vorm van een focus op samenwerking tussen zorg en toerisme

Hier zit een groeimarkt met de aankomende vergrijzing. Er valt hier veel te ontwikkelen. De markt wordt in de toekomst alleen maar groter. Er is niet gezegd dat hier specifiek op ingezet moet worden maar het idee heeft wel potentieel. Misschien genoeg potentieel voor een koploper groep.

Overige opmerkingen:

- Stenden Hogeschool Leeuwarden
- Regio websites
- Gemeente
 - Slecht voorzieningenniveau voor de watersporter, dus verbeteren
 - Vertrek VVV's uit de dorpen
 - Informatiepunten beter verzorgen
 - Overheid moet faciliteren in een betere samenwerking tussen bedrijven en ondernemers ten einde de toerist van goede info te voorzien
 - Gemeente moet de sleutelfiguur richting de provincie zijn
 - Lange termijn plan maken
 - Aanzicht van het water van dorpen
 - Luisteren naar ondernemer
- Ondernemers
 - Betere samenwerking
 - Social media niet onderschatten en goed in de gaten houden
 - Zorgen dat je in de database komt en de info up-to-date houden
 - Arrangementen maken, promoten en te boeken

Op dinsdag 29 mei 2012 is voor de gemeenteraad een thema avond Recreatie en Toerisme belegd. Tijdens deze avond zijn de ontwikkelingslijnen gepresenteerd en heeft de gemeenteraad hierop aanvullingen gedaan. De aanvullingen zijn per ontwikkelingslijn opgenomen.

Landrecreatie: Onverwacht ontdekken

- Oude kloosters en staten
- Ecotoerisme – NP De Alde Feanen
- MP3 gids door dorpen
- Schat zoeken met behulp van app's
- Openhouden vaarten/vaartjes voor rondvaar mogelijkheden
- Boerderijroute & oude verhalen
- Ruimte voor campers en voorzieningen
- Zorgtoerisme
- Hengelsport
- Ongeruimd – verzorgd
- Trimbaan
- Fietspaden ontwikkelen bij ophogen kades

Waterrecreatie: Ervaren versterken

- Ongeruimd – netjes
- Webcams op de site van de gemeente
- Oplaadpunten elektrisch varen en fietsen
- Ek hjir kinne jo wat extra's biede: Frysk.
- Nachtvaren
- Info bij oude sylen/sylroute
- Kookfestijn
- Prijs meest gastvrij ondernemer
- Uitbreiden trailerhellingen

(Recreatie)kernen: Eigenzinnig eigen

- Ongeruimd – verzorgd
- Spring der út bruk it Frysk
- Warten = toegangspoort naar de Alde Feanen
- Straat ariesten doen het goed en houden de mensen in de dorpen een tijdje vast (op een terras)
- Museum en kunstroutes
- Muziekevenementen

Samenwerken: Vernieuwend verbinden

- Ondernemers stimuleren
- Out off the box denken
- Dorpen fiets- / wandelroutes
- Gemeente brede agenda van evenementen e.a.
- Boarnsterhimwandelroute (Greidhoekekuier)
- Ek hjir kinne jo je ûnderskiede mei it Frysk
- Verhoging kwaliteit
- Minder regels, meer stimuleren
- Herkenbare info gehele gemeente

Bijlage 3 Informatieavond concept-visie Recreatie en Toerisme

De concept visie Recreatie en Toerisme heeft zes weken ter inzage gelegen vanaf 12 september 2012. In de ter inzage termijn zijn geen formele inspraakreacties ingediend. Tijdens de informatieavond op 19 september 2012 is voor aanwezigen de gelegenheid geweest om op de ontwikkellijnen en de projectenbak aanvullingen te doen. Deze opmerkingen en aanvullingen zijn in onderstaande tabel opgenomen. De opmerkingen en aanvullingen hebben op onderdelen tot aanpassing van de visie geleid. Een aantal opmerkingen gaan over de ontwikkellijnen en een aantal kunnen opgevat worden als een wenselijk project voor de projectenbak. Op deze wijze zijn aanpassingen doorgevoerd.

Na vaststelling van de visie Recreatie en Toerisme door de gemeenteraad worden keuzes gemaakt aan de hand van de spelregels, waardoor met concrete projecten en nog te vormen werkgroepen de ontwikkellijn en tot uitvoering worden gebracht, door de focus op een aantal kansrijke projecten in de projectenbak. Een aantal lopende of wenselijke projecten zal de gemeente Boarnsterhim niet meer kunnen starten of afronden. Door deze in de visie op te nemen, is voor de herindelingsgemeenten duidelijk wat belangrijk wordt gevonden.

Daarnaast zijn een aantal ambtelijke wijzigingen en aanvullingen in de visie doorgevoerd, als aanvulling en ter verduidelijking van de ontwikkellijnen. Zo bleek kunst & cultuur onderbelicht te zijn, terwijl dit, bijvoorbeeld aangeboden in een kunstroute, een aantrekkingskracht op toeristen en recreanten heeft. Dit is opgenomen in het rode tekst kader bij de ontwikkellijn "Eigenzinnig Eigen".

Impressie informatieavond 19 september 2012

Tabel opmerkingen en aanvullingen informatieavond 19 september 2012

Algemeen		
	Houd vooral je doelgroep in de gaten. Daar zitten de afgelopen jaren veel verschuivingen in. Pas de voorzieningen daarop aan	
	Bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan voor buitengebied recreatie vriendelijk maken	
	Basisvoorzieningen: gemeente zorg voor dragen	
	Alle recreatieve voorzieningen toegankelijk maken voor iedereen. Inspelen op reislustige senior.	

Waterrecreatie		
	Door onnodige hoge polderdijken is landschap niet meer te zien uit kleinere boten	
	Beperk maximale snelheid vrachtafvaart op PM kanaal. Het oversteken op het kanaal wordt steeds gevaarlijker voor waterrecreatie vooral duwbakcombinaties zijn gevaarlijk	
	Afschaffen brugtijden	
	Bruggeld brug Warten afschaffen	
	Hellinghaven en sanitaire voorzieningen: onderhoud, borden, schoonmaak, vlaggenmasten: puntjes op de i	
	Mooi groot strand aan de "kleine" Burd. Geen nachtrecreatie. Een feest om met kinderen voor anker te gaan. Wel schoonmaken.	
	Jachthaven RFU Jirnsom kan en wil "de poort" van Jirnsom voor de watersportpassant zijn, met complete voorziening	
	Sylsbrêge – sloepenroute Jirnsom: combi met ondernemers. Dorpsbelang is niet altijd ook ondernemersbelang.	
	Sanitair erg belangrijk. Zorg wanneer voorzieningen zijn gebouwd, ook de bemensing (onderhoud, schoonmaak etc.) goed geregeld is.	
	Meer gelegenheden voor koffie en thee in het Buitengebied, bereikbaar voor boot, aan het water. Afstand voor toeristen en recreanten is nu te groot.	

Landrecreatie		
	Nationaal park de Alde Feanen wil samenwerking met ondernemers in Boarnsterhim voor natuurbelevingsarrangementen.	
	De Deelen -> project Stenden	
	Verbind Akkrum met Terherne. Voetpad langs de Meinesloot	
	Buitengebied openhouden. Niet bebouwen. Open gebied is sterk punt van Friesland.	
	Fietsroutes met bezienswaardigheden op kaartjes met horeca	
	Strand (bij Burd) zeer gewenst. Geen overnachtingsmogelijkheden, wel aanleg-mogelijkheden en BBQ plek	
	Fietspont bij Pean herstellen, in plaats van 30 minuten via de snelweg	
	Gemeente doe een uitspraak over de brug in Wergea en brugtijden	
	Pontje Snekerhof (Tersoolstersyl) / Terherne (startschip Onder Ons)	
	Ook buiten de kernen horeca/gastvrijheid realiseren. Koffie in de natuur, aan het water. Meer gelegenheden voor koffie en thee in het Buitengebied. Afstand voor toeristen en recreanten is nu te groot	
	De 8 van Grou: fietsroute aanpassen in Wergea	
	Fietspad Warten-Grou -> Fonejacht	

(Recreatie)Kernen		
	Elk dorp zijn eigen thema/toeristische attractie	
	Gastvrij Wergea: initiatief voor tasjes met info over dorp, plattegrond, bandenplakset, op diverse plekken koffie/the, tips voor toeristen	
	Route Leeuwarden-Warten- Earnewald-Grou = ook staande mast. Combinaties van varen en fietsen vanuit haven Warten	
	Brug in Wergea beweegbaar houden = voorwaarde voor de recreatie/toerisme in Wergea	
	Fietsverhuur sloepen verhuur in Warten	
	Ontwikkelen aanlegplaatsen in Warten	
	Ontwikkelingsmogelijkheden voor campings in Warten.	

Toiletten in Terherne. Passantenplaatsen in dorp Terherne
In Akkrum vaar je in de achtertuinen met “vare terrassen met airco’s”. Ook vanaf het water uitnodigend maken.
Akkrum wordt de poort naar het watersportgebied van Heerenveen
Bezoekerscentrum Rijkswaterstaat bij sluis Terherne. Sluis toegankelijk maken voor kijkers, fietsers e.d.
Gastvrijheid zit in “kleine” dingen, zoals een roulatiesysteem voor koffie en thee op zondagen in kleinere dorpen
Musea: een relatie met ontwikkellijn “Onverwacht beleven”. Hoe kunnen musea beter gefaciliteerd worden met beleidsontwikkeling
Slechtweervoorziening: liever refereren aan elk-weer voorziening
Waar blijft de fietsverbinding naar Grou? Gastvrij....

Samenwerking		
	Social media: “be good and tell it”. Gemeente brainstormen met KHNN over opzet van een cursus (Project voor en door ondernemers)	
	Verbreden Friese Wouden – het Veer	
	Verbind deze visie met de economische/ruimtelijke agenda’s van Leeuwarden, SW-Fryslan, Heerenveen en Tytsjerksteradiel -> meekoppelkansen	
	Bij slechtweerpakket -> musea noemen	
	Samenwerkingsverbanden met vergelijkbare toeristische regio -> elkaar inspireren	
	Samenwerking van het bedrijfsleven bij horeca met musea	
	Sloepentochten en arrangementen n(overnachtingen)	

Streekplan Fryslân 2007

Het Streekplan geeft het provinciale beleid aan tot 2016. In het Streekplan wordt ingegaan op Recreatie en Toerisme. De kernwoorden uit het Streekplan zijn kwaliteitsverbetering, concentratie van voorzieningen en het versterken van routenetwerken.

Recreatie is in Fryslân van aanzienlijk economisch en maatschappelijk belang. Recreatie en toerisme zijn niet alleen belangrijk omdat ze toeristen die geld besteden naar Fryslân halen, maar ook omdat de sector bijdraagt aan het behoud van voorzieningen in het landelijk gebied. Bovendien: goede toeristische voorzieningen zijn belangrijk voor het welzijn van onze eigen inwoners. Om de kritische consument en de veranderende samenstelling van doelgroepen goed te bedienen, is een impuls nodig voor kwaliteitsverbetering. De provincie wil bevorderen dat recreatie en toerisme beter worden benut als sociaal economische drager en beheerder van natuur, landschap en erfgoed. Uitgangspunt is dat grootschalige recreatie wordt geconcentreerd, er is uitbreidingsruimte voor bestaande bedrijvigheid en daarnaast wordt meer ruimte voor kleinschalig kamperen geboden. Zo worden de ruimtelijk condities voor kwaliteitsverbetering versterkt.

De provincie streeft naar kwaliteitsverbetering van recreatieve voorzieningen. De wens is dat de mogelijkheden van recreatie en toerisme als sociaaleconomische drager ten volle worden benut. De kwaliteitsverbetering vraagt in een aantal gevallen om meer ruimte, zowel voor bestaande als voor nieuwe recreatieve voorzieningen. Nieuwe grootschalige en intensieve recreatieve voorzieningen concentreert de provincie in recreatieve kernen. Dit zijn binnen de gemeente Boarnsterhim, Akkrum, Grou, Terherne en Wergea. Bij verblijfsrecreatie legt de provincie het accent op verbetering van de kwaliteit van het bestaande aanbod. De provincie ziet daarbij ruimte voor uitbreiding van bestaande recreatieve bedrijven en voor nieuwe initiatieven tot en met het middelgrote segment.

Ook wordt gestreefd naar een verdere verbetering en uitbreiding van toeristisch recreatieve netwerken (waterwegen, wandel- en fietspaden). Er wordt ingezet op het opheffen van bestaande barrières en het voorkomen van nieuwe barrières. Langs deze netwerken zijn mogelijkheden voor ontwikkeling van passende recreatieve voorzieningen. De gemeente heeft een notitie verblijfsrecreatie waarin onder andere maximale oppervlaktes en dichtheden worden genoemd voor verblijfsvoorzieningen.

De volgende hoofdpunten worden in het Streekplan genoemd:

- streven naar kwaliteitsverbetering van recreatieve voorzieningen;
- nieuwe grootschalige en intensieve recreatieve voorzieningen primair geconcentreerd in de stedelijke en regionale centra (Grou) en in de recreatiekernen (Akkrum, Terherne, Wergea);
- aard en schaal van recreatieve ontwikkelingen sluiten aan bij de karakteristiek en de functie van de recreatiekern, rekening houdend met omgevingsfactoren;
- concentratie bevordert de onderlinge versterking tussen recreatieve functies en daarmee de herkenbaarheid voor toeristen, bijkomend voordeel is dat versnippering van het recreatieve aanbod met bijbehorende landschappelijke consequenties wordt voorkomen;
- recreatiekernen hebben een opvangtaak voor nieuwe voorzieningen en voor uitbreiding en vernieuwing van bestaande voorzieningen, vooral in de sfeer van verblijfsaccommodaties;
- de meeste recreatiekernen liggen nabij natuurgebieden waarbij recreatief medegebruik mogelijk is, dit biedt ruimte voor verdere recreatieve ontwikkeling en de daarbij behorende recreatieve druk(verhoging) (Terherne Akkrum– Sneekermeer / Grou & Wergea, De Alde Feanen);
- Streven naar verbetering en uitbreiding van de toeristisch- recreatieve netwerken (vaarwegen & fiets-, wandel-, en ruiterroutes);

- Aantrekkelijkheid netwerken verbeteren door op logische punten langs en nabij de netwerken passende voorzieningen voor dag- verblijfs- en vaarrecreatie mogelijk te maken (in eerste instantie: recreatiekernen, ook vrijkomende boerderijen en bestaande concentraties recreatieve voorzieningen);
- Inzet op opheffen van bestaande barrières en het voorkomen van nieuw barrières;
- Fries Merenproject: aanzienlijke kwaliteitsverbetering van het Friese Vaarwegennetwerk (zwaarder toeristisch-recreatief belang aan grote watersport dan kleine watersport met waterwegen/netwerk);
- Kwaliteitsverbetering meer dan kwalitatieve groei (mede gezien bezettingsgraden);
- Verblijfsrecreatie: accent op verbetering van de kwaliteit van het bestaande aanbod;
- Daarbij ruimte voor uitbreiding bestaande recreatieve bedrijven en nieuwe initiatieven tot en met middelgrote segment (kampeerterreinen tot 200 standplaatsen; recreatiebungalow tot 50 eenheden);
- Alle gevallen: goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing (99 onder voorwaarde afwijken).

Verordening ROMTE

Het streekplan bond en bindt gemeenten niet direct. De verordening ROMTE, in werking getreden per 1 augustus 2011, bindt de gemeente wel direct. Met het in werking treden van de verordening is het streekplan als zodanig niet van tafel als provinciaal beleidskader. In hun planologische keuzes zullen gemeenten rekening moeten blijven houden met het beleid zoals in het streekplan geformuleerd.

De Verordening ROMTE bevat:

- a. basisbepalingen (iets kan of iets kan niet);
- b. afwijkingsregels (in afwijking van de basisbepaling kan iets wel, mits..);
- c. ontheffingsbepalingen (in afwijking van de basisbepalingen en afwijkingsbepalingen kunnen GS ontheffing verlenen, mits...).

In hoofdstuk 6 van de verordening wordt ingegaan op Recreatie en Toerisme. Er zijn basisbepalingen opgenomen voor onder andere concentratie van recreatieve voorzieningen, kleinschalige verblijfsrecreatie en omzetting van standplaatsen in recreatiewoningen. Deze basisbepalingen zijn de concrete vertaling van de kernwoorden en hoofdpunten uit het Streekplan.

Structuurvisie Boarnsterhim 2018

In de structuurvisie Boarnsterhim, vastgesteld op 9 februari 2010, wordt richting gegeven aan de gewenste ruimtelijke inrichting van een gebied, waardoor voor een ieder in algemene zin duidelijk is of bepaalde initiatieven daarbinnen passen. Voor het gemeentelijk bestuur is de structuurvisie een belangrijk kader voor het nemen van ruimtelijke beslissingen. Daarnaast vormt de structuurvisie de basis voor afstemming met het Rijk, de provincie, regiogemeenten, plaatselijke belangen, etc.

Het doel van de Structuurvisie Gemeente Boarnsterhim 2018 is het weergeven van de hoofdlijnen van de ruimtelijke ontwikkelingen van de gemeente, een helder kader bieden voor ruimtelijk beleid op lokaal niveau, het gemeentelijk ruimtelijk beleid afstemmen op de opgaven van de provincie en het kunnen verhalen van kosten die gepaard gaan bij de ontwikkeling van gewenste doelen en projecten.

Bij het opstellen van de Structuurvisie zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- *Recreatie en toerisme is een kernkwaliteit van de gemeente Boarnsterhim. Deze kwaliteit is ontstaan door het landschap (water) en de recreatieve voorzieningen*
 - *Het streven is de aanwezige waarden (natuur, recreatie en cultuurhistorie) verder te ontwikkelen en deze waarden als medebepalend principe te behandelen*
 - *Behoud en inpassing in het landschap staat voorop bij mogelijke ontwikkelingen*
-

Als knelpunten en kansen voor recreatie en toerisme zijn benoemd:

- Het huidige recreatiebeleid van de gemeente is te beperkt om de gewenste kwaliteitsslag te maken (differentiatie)
- Sommige recreatieve (vaar)routes kennen barrières waardoor er geen aansluiting gevonden kan worden op het recreatieve netwerk
- Recreatieve routes worden onvoldoende benut voor passende voorzieningen
- Boarnsterhim profileert zich als recreatiegemeente. Toch is het percentage grondgebruik ten behoeve van recreatie niet hoger dan het provinciaal gemiddelde.

De doelstellingen in de structuurvisie voor recreatie en toerisme zijn:

- *Recreatieve ontwikkelingen koppelen aan recreatieve routes/kernen*
- *Stimuleren van meer differentiatie binnen het bestaande aanbod*
 - *Knelpunten in recreatieve routes opheffen*
- *Oude routes voor wandel-, fiets- en vaarrecreatie opwaarderen*

In de toelichting is het onderstaande opgenomen. Door de ligging van de gemeente Boarnsterhim (midden in het merengebied) vormt water gerelateerde recreatie een belangrijke economische drager. Recreatieve ontwikkelingen doen zich vooral voor in aansluiting op en rond de grote meren en de daartussen liggende vaarten en kanalen. Op de kaart is een 'zoekgebied recreatieve ontwikkelingen' aangewezen. Binnen dit gebied zijn kleinschalige (verblijfs)recreatieve ontwikkelingen mogelijk, gerelateerd aan watersport. Met name de Staande Mastroute vormt een nieuwe ontwikkelings-as voor recreatiebedrijven. Het recreatieve zoekgebied deelt de recreatieve functie met de agrarische en natuurfunctie. Ontwikkelingen van agrarische en natuurfuncties zijn mogelijk, maar moeten bij voorkeur de recreatie en het toerisme versterken/ondersteunen. Naast de Staande Mastroute vormt ook het zuidelijk deel van de Burd een zoek- gebied voor water gerelateerde ontwikkelingen. Dit gebied maakt echter ook onderdeel uit van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS), wat betekent dat recreatieve ontwikkelingen hier een extensief karakter hebben. Recreatieve ontwikkelingen in het buitengebied moeten de landschapstructuur respecteren/versterken.

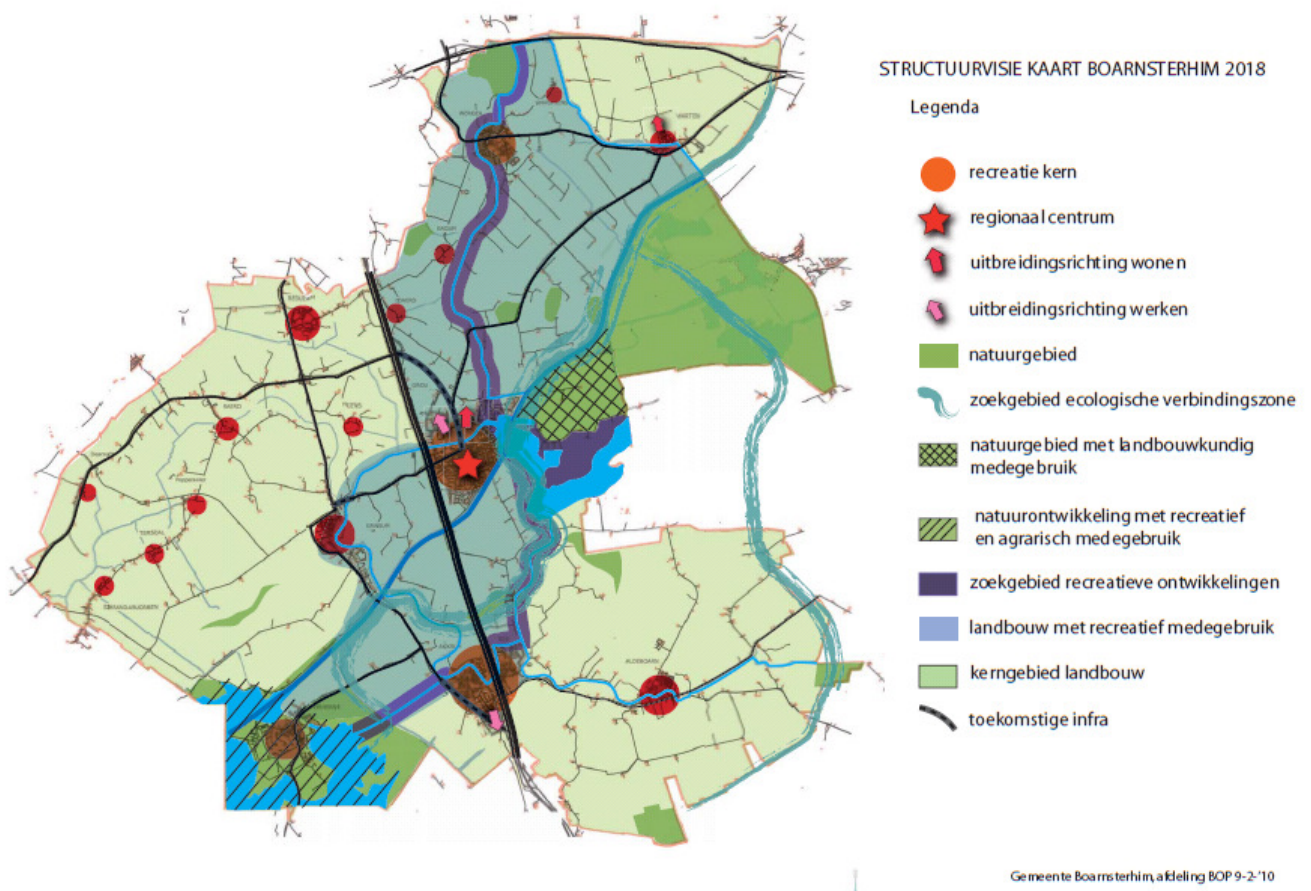
Grootschalige ontwikkelingen, zoals jachthavens en grote campings, moeten aansluiting vinden bij de bestaande recreatiekernen Grou, Akkrum en Wergea. Terherne kent op dit moment veel nieuwe recreatiegebieden, toevoeging van meer grootschalige verblijfsrecreatiemogelijkheden zal hier alleen mogelijk zijn indien wordt afgeweken van het bestaande aanbod (differentiatie). Bij de ontwikkeling van grootschalige recreatieterreinen moet rekening worden gehouden met de landschappelijke waarden van het gebied. Vooral rust en ruimte, welke het voornaamste bezoekersmotief vormt, moet worden gewaarborgd. Daarnaast geldt voor alle recreatieve ontwikkelingen nabij de kernen dat deze aan moeten sluiten op de maat en schaal van het betreffende dorp.

In het algemeen moet gezocht worden naar meer differentiatie binnen het bestaande aanbod. Uit marktverkenning blijkt een tweeledige ontwikkeling. Naar verwachting zal in de komende jaren in toenemende mate een trek van de toerist naar het platteland plaatsvinden. Landschappelijke kwaliteit, de beleving van het landschap, natuur, rust, ruimte en authenticiteit zijn daarbij bepalend. Voor deze vorm van recreatie kunnen de agrarische bedrijven een grote rol spelen. Anderzijds neemt de vraag naar luxe, comfort, maatwerk, gezelligheid en bungalows op recreatieparken toe. Deze ontwikkeling wijst op een aantrekkelijke markt voor kleinschalige bungalowparken met een hoog kwaliteitsniveau. Deze parken moeten aansluiting vinden bij de eerder genoemde recreatiekernen.

De Sylsbrêge bij Jirnsum vormt een knelpunt in de recreatieve vaarroute. Verder oostelijk in de gemeente, in de driehoek Reduzum, Jirnsum en Sibrandabuorren kan het gebied beter toegankelijk gemaakt worden door bestaande routes op te waarderen en oude routes terug te brengen. Recreatieve voorzieningen zijn hier alleen mogelijk indien zij erg kleinschalig zijn, landbouw staat voorop in het gebied.

Het vigerende recreatiebeleid voor de Gemeente Boarnsterhim is toegespitst op Terherne en waarborgt niet de gewenste differentiatie. Het is noodzakelijk om nieuw recreatief beleid op te stellen voor de gehele gemeente.

Voor alle (recreatieve) ontwikkelingen geldt dat ontwikkelingen die een mogelijk significant effect hebben op de Natura 2000 gebieden Alde Feanen, Sneekermeergebiet en De Deelen niet mogelijk/toegestaan zijn. Dergelijke aanvragen dienen individueel en specifiek te worden beoordeeld en vragen om maatwerk.

Figuur 1: Structuurvisie kaart Boarnsterhim 2018

Vergrijzing

Het aandeel ouderen stijgt de komende tijd flink en bereikt zijn hoogtepunt over 30 jaar. Rond 2038 is 24% van de bevolking 65 jaar of ouder. Ouderen zijn daardoor een steeds omvangrijkere doelgroep voor recreatie, met relatief veel tijd en geld. Door de vergrijzing neemt het aantal alleenstaanden toe. Hieraan gerelateerd stijgt het aantal huishoudens met 1 miljoen naar 8,1 miljoen in 2030. De gemiddelde huishouden-grootte daalt van 2,3 personen in 2006 tot 2,1 personen in 2030. Ondanks het groeiende aantal alleenstaanden lijkt de traditionele individualisering op een einde te lopen. Het groepsgevoel komt weer terug.

Vraag naar kwaliteit neemt toe

In de afgelopen jaren steeg het aantal vrijetijdsactiviteiten waarin de gemiddelde Nederlander deelneemt, terwijl de gemiddelde bestede tijd per vrijetijdsactiviteit in dezelfde periode daalde. De verwachtingen ten aanzien van vrije tijd liggen hoger. De schaarse beschikbare vrije tijd moet zo optimaal mogelijk ingevuld worden. De vraag naar kwaliteit zal daardoor toenemen. Ook de behoefte aan comfort en luxe neemt toe, vooral onder de oudere doelgroep, maar ook aan rust en eenvoud. Verder bestaat er behoefte aan kleinschaligheid en authenticiteit.

¹ <http://www.monitorvrijjidentoerisme.nl> geraadpleegd 4 april 2012

Vraagzijde T & R

De vraagkant wordt gevormd door de recreant, de vrijetijds-consument en de toerist. Het gaat om mensen die buitenshuis activiteiten ondernemen die gericht zijn op het besteden van de vrije tijd op een manier die zo goed mogelijk aansluit bij de persoonlijke behoefte. Inzicht in de vraag naar recreatie is belangrijk voor de planning en het perspectief van recreatieaanbod. Er is een aantal benaderingen voor het voorspellen van de vraag naar recreatie.

1. traditionele doelgroepenbenadering
2. benadering via leefstijlen
3. recreatiemotieven

De benaderingen hebben hun specifieke sterke kanten en beperkingen. De keuze voor een benadering is afhankelijk van het doel.

Recreant zapt

Recreanten zappen van de ene beleving naar de andere. De ene keer wil de recreant volledig opgaan in een wereld en struinen door de wildernis en de andere keer zoekt hij het amusement op in een leisurepark. Niet iedereen neemt deel in het versnellingsproces. Deze recreanten zijn op zoek naar een meer natuurlijke, realistische, authentieke, spirituele, vriendelijke, duurzame, sociale en gezonde ervaring. De ene consument is de andere niet. Eenzelfde gebeurtenis kan door mensen zeer verschillend beleefd worden, afhankelijk van karakter, kennis, ervaring, leeftijd e.d. Recreanten willen een ervaring die bij hun leefstijl past.

Divers gebruik recreatielandschap

Het landschap ontwikkelt zich tot een recreatielandschap dat de grondslag is van vele interpretaties door vele recreanten die allemaal hun eigen verhaal hebben of willen hebben over dat landschap. Kwaliteit, variatie, recreatie op maat en vernieuwing zullen steeds belangrijker worden.

(Kenniscentrum Recreatie, 2008)

Digitalisering

De digitalisering heeft verschillende gevolgen voor de vraag naar recreatie. Nieuwe technologieën bieden volop mogelijkheden om in te spelen op de beleveniseconomie. De moderne recreant wil steeds vaker zelf zijn tocht samenstellen op basis van eigen voorkeuren. De digitale recreatieve infrastructuur zal zodanig moeten worden opgezet dat recreanten een uitstapje op maat kunnen samenstellen.

Kernwoorden trends & ontwikkelingen

- Veeleisende, kritische consument (vraag naar kwaliteit)
- Toenemende concurrentie (inter)nationaal
- Grote groep actievere senioren (met tijd & geld)
- Hechten aan authenticiteit, bezinning en onthaasting
- Aandacht voor wellness, gezondheid en zorg
- Groter wordend belang in en aandacht voor duurzaamheid
- Vraag comfort & luxe versus vraag rust & eenvoud
- Digitalisering biedt kansen voor promotie en beleving; digitalisering kan ook tot over prikkeling leiden

Bijlage 6 Cijfers Recreatie en Toerisme 2010 (Bron: Toerdata Noord)

Aantal overnachtingen (x1000)

Totaal verblijfsrecreatie + watersport

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Friesland	10694	10870	10965	11260	10931	11091	11391	11549	11506	11446	11329
Waddeneilanden	4255	4434	4589	4550	4417	4470	4505	4588	4522	4484	4447
Friese Merengebied	2571	2459	2470	2581	2519	2581	2643	2632	2645	2609	2569
Friese IJsselmeerkust	2166	2288	2311	2475	2393	2421	2539	2501	2485	2497	2505
Zuidoost-Friesland	979	1047	963	1000	985	1006	1025	1005	1013	977	943
Overig Friesland	723	642	632	653	617	614	679	823	841	878	864
Achtkarspelen	18	16	15	14	13	14	22	26	25	30	28
Ameland	1743	1838	1920	1928	1854	1900	1893	2067	1971	1988	1976
Boarnsterhim	614	551	571	594	582	589	590	584	586	583	574
Bolsward	21	20	18	18	18	18	18	26	25	26	25
Dantumadeel	53	58	55	60	65	64	65	65	73	75	78
Dongeradeel	115	115	109	113	107	110	172	266	281	312	298
Ferwerderadiel	16	18	17	19	17	16	16	16	17	18	16
Franekeradeel	98	79	74	78	57	61	65	88	85	87	87
Gaasterlân Sleat	547	584	579	601	572	569	598	578	573	567	562
Harlingen	123	143	139	141	133	133	140	137	135	135	132
Heerenveen	96	105	98	100	97	99	99	101	96	97	94
Het Bildt	4	4	6	6	6	6	6	8	8	8	10
Kollumerland ca	172	108	121	125	121	123	109	115	113	112	114
Leeuwarden	197	184	181	182	176	167	171	178	178	176	172
Leeuwarderadeel	8	11	10	11	10	10	8	7	8	8	8
Lemsterland	308	331	335	355	345	357	378	376	378	381	386
Littenseradiel	14	16	15	15	17	16	16	16	17	17	19
Menaldumadeel	9	12	11	10	10	10	11	10	11	9	9
Nyefurd	834	861	871	929	886	898	930	912	902	908	911
Ooststellingwerf	469	489	394	402	401	384	397	385	402	383	370
Opsterland	230	251	269	291	289	288	287	280	279	271	260
Schiermonnikoog	490	518	541	514	493	517	512	496	495	491	483
Skarsterlân	544	533	542	569	558	573	578	579	577	570	560
Smallingerland	145	143	140	150	148	149	168	164	169	168	163
Sneek	265	244	247	260	249	260	285	291	290	285	282
Terschelling	1471	1512	1555	1538	1505	1493	1489	1453	1386	1351	1334
Tytsjerksteradiel	491	488	456	477	464	466	475	482	487	472	470
Vlieland	551	565	573	571	566	560	612	571	671	653	654
Weststellingwerf	184	202	203	208	198	235	241	240	236	226	219
Wunseradiel	354	369	387	450	457	465	494	497	497	507	514
Wymbritseradiel	514	500	513	531	518	544	547	532	535	531	521

Aantal overnachtingen naar verblijfsaccommodaties 2010
(x1000)

	Hotel	Camping		Groep	Recreatiewoning		Jacht haven	Boot verhuur	Totaal	% aandeel
		Toer	Vast		Verhuur	2e woning				
Friesland	1098	1391	2350	942	3543	326	1225	453	11329	100,0%
Waddeneilanden	479	421	570	531	2387	0	43	16	4447	39,3%
Friese Merengebied	153	195	509	237	435	148	651	241	2569	22,7%
Friese IJsselmeerkust	159	435	853	75	354	111	379	140	2505	22,1%
Zuidoost-Friesland	170	217	304	84	72	47	35	13	943	8,3%
Overig Friesland	137	123	116	14	294	21	118	44	864	7,6%
Achtkarspelen	2	10	3	2	7	0	3	1	28	0,2%
Ameland	137	84	312	381	1054	0	6	2	1976	17,4%
Boarnsterhim	13	37	95	38	92	38	190	70	574	5,1%
Bolsward	10	1	0	0	12	0	1	0	25	0,2%
Dantumadeel	1	21	23	5	7	2	14	5	78	0,7%
Dongeradeel	26	21	9	6	205	8	17	6	298	2,6%
Ferwerderadiel	2	5	4	1	1	0	3	1	16	0,1%
Franekeradeel	19	12	1	0	37	7	8	3	87	0,8%
Gaasterlân Sleat	35	152	232	37	18	37	37	14	562	5,0%
Harlingen	33	35	24	3	4	0	23	9	132	1,2%
Heerenveen	54	6	2	0	0	4	20	7	94	0,8%
Het Bildt	0	7	1	0	3	0	0	0	10	0,1%
Kollumerland ca	1	17	47	1	11	3	25	9	114	1,0%
Leeuwarden	72	17	22	0	9	0	38	14	172	1,5%
Leeuwarderadeel	0	1	0	0	0	0	5	2	8	0,1%
Lemsterland	30	42	95	10	61	27	89	33	386	3,4%
Littenseradiel	2	9	3	0	3	0	1	1	19	0,2%
Menaldumadeel	0	2	4	0	0	0	2	1	9	0,1%
Nyefurd	37	140	339	17	96	24	188	70	911	8,0%
Ooststellingwerf	41	86	118	46	46	32	1	0	370	3,3%
Opsterland	25	89	103	31	6	6	0	0	260	2,3%
Schiermonnikoog	69	34	0	70	304	0	5	2	483	4,3%
Skarsterlân	23	40	175	45	87	34	114	42	560	4,9%
Smallingerland	41	8	13	17	0	1	60	22	163	1,4%
Sneek	22	32	43	47	38	7	67	25	282	2,5%
Terschelling	162	176	166	68	734	0	21	8	1334	11,8%
Tytsjerksteradiel	37	46	116	8	136	14	82	30	470	4,1%
Vlieland	112	127	91	12	295	0	12	4	654	5,8%
Weststellingwerf	50	37	80	8	20	5	14	5	219	1,9%
Wunseradiel	24	66	162	9	174	22	42	15	514	4,5%
Wymbritseradiel	16	32	67	83	83	54	137	51	521	4,6%